

НОВИ САД - На данашњи дан 1914. године рођена је Љубица Цуца Сокић, сликарка, последња велика српска уметница из генерације која је између два светска рата увела српску уметност у токове париске интимистичке школе. Сликаство је учила је код Бете Вукановић, Љубе Ивановића и Ивана Радовића. У Париз одлази 1936. и наредне три године усавршава се и излаже у светској уметничкој престоници. По повратку у Београд 1939. приређује прву самосталну изложбу у Уметничком павиљону. Била је професор на Академији ликовних уметности од 1948. до 1972. Редовни члан САНУ постала је 1979.

Данас је понедељак, 9. децембар, 343. дан 2019. До краја године има 22 дана.

1594 - Рођен је шведски краљ Густав II Адолф, велики војсковођа и војни реформатор, чија је армија у Тридесетогодишњем рату нанела низ пораза римокатоличким снагама немачког цара Фердинанда II Хабзбурга. У рату против Русије поставио је границу на Ладоском језеру, а пољску армију је потукао 1613, 1617. и 1629. и остварио доминацију Шведске на Балтику. Погинуо је новембра 1632. у бици код Лицена, у којој је његова војска потукла армију немачког генерала Албрехта фон Валенштајна.

1608 - Рођен је енглески писац Џон Милтон, један од највећих песника у светској литератури, изузетно образован, снажна личност високог морала и значајан мислилац. После погубљења краља Чарлса I 1649. сасвим се посветио политици и сем неколико сонета писао је само прозу, расправљајући о различитим политичким и верским питањима. До обнове монархије 1660. био је латински секретар Државног савета. Ослепо је 1652. а кад је монархија обновљена допао је затвора и изгубио већи део имања и од тада до смрти вратио се поезији. Слеп, сиромашан и разочаран певао је највећа дела: "Изгубљени рај", религиозни еп у 12 певања о побуни Сатане и његових анђела против небеског Самодршца, о паду Човека и обећању спасења, "Враћени рај", еп у четири певања о спасењу и Христовој победи над Сатаном и "Самсон Агонистес", трагедију инспирисану библијском причом о Самсону коју је написао по угледу на грчке трагедије. Остала дела: поеме "L'Allegro", "Il Penseroso", "Комус", елегија "Лисидас", прозна дела "Ареопагитика", посвећена слободи штампе, "Одбрана енглеског народа" у којој је оправдавао погубљење Чарлса I.

1641 - Умро је фламански сликар Антон Ван Дајк, истакнути представник фламанске

сликарске школе, на којег је снажно утицао Паул Рубенс, у чијем је атељеу у младости радио. Потом је отишао у Италију, па у Француску, а у Лондон је дошао 1632. и постао дворски сликар краља Чарлса I и портретиста енглеског високог друштва. Његове религиозне композиције осредње су вредности, али се прославио портретима, које одликује племенитост израза, суптилност палете и озбиљна психолошка анализа.

1824 - У перуанском рату за независност снаге јужноамеричког револуционара и државника Симона Боливара поразиле су шпанску армију у бици код Ајакуча у Перуу.

1887 - Рођен је Драгојло Дудић, организатор устанка у Другом светском рату у западној Србији 1941. Члан КПЈ постао је 1920. У јулу 1941. формирао је Колубарску чету, потом је постао командант Ваљевског одреда. У новембру 1941. изабран је за председника Главног одбора Србије. Погинуо је крајем 1941. Његов "Дневник" објављен 1945, важно је сведочанство о првим месецима устанка у Србији.

1905 - У Француској је озакоњено одвајање државе од цркве. По степену секуларизације Француска је међу западним земљама остала изузетак.

1916 - Рођен је амерички филмски глумац руског порекла Ишур Данијелович, познат као Кирк Даглас, који се прославио улогама нервозних, амбициозних и грубих типова. Филмови: "Младић с трубом", "Спартак", "Шампион", "Стаклена менаџерија", "Град илизија", "Жеђ за животом", "Детективска прича".

1921 - Умро је српски биолог Живојин Јуришић, оснивач Музеја српске земље и Српског ботаничког друштва. У родном Шапцу завршио је гимназију, а Велику школу у Београду. Проучавао је флору Србије, Бугарске, данашње Македоније и Босне и објавио низ научних радова. Прикупио је велику збирку народних имена биљака и популарисао биљне културе.

1929 - Рођен је амерички филмски режисер и глумац Џон Касаветес, водећи представник "њујоршке школе", независне продукције која се критички интонираним филмовима супротстављала холивудским стандардима. Филмови: "Злочин на улицама", "Убице", "Дванаест жигосаних", "Розмарина беба", "Фурије", "Зашто сте ме осудили на живот", "Сенке", "Сувише касни блуз", "Лица", "Мужеви", "Мини и Московец", "Жена под

утицајем", "Глорија", "Љубавни поток".

1941 - Кина је у Другом светском рату објавила рат Јапану, Немачкој и Италији.

1961 - Афричка држава Тангањика стекла је независност у оквиру Британског комонвелта, с премијером Џулијусом Њеререом, а истог дана 1962. постала је република. Убрзо, 1964. Тангањика ће са суседним Занзибаром образовати Танзанију.

1985 - Бивши председник Аргентине генерал Хорхе Видела осуђен је на доживотну робију због отмица, мучења и убиства око 9.000 особа током "прљавог рата" који су против градске гериле и политичких противника од 1976. до 1982. водиле три војне хунте. На исту казну осуђен је члан војне хунте адмирал Емилио Масера, а Виделин наследник генерал Роберто Виола на 17 година затвора.

1985 - Генерална скупштина Уједињених нација једногласно је прихватила резолуцију којом су сви акти тероризма осуђени као криминал.

1989 - Умро је српски правни стручњак Јован Ђорђевић, професор Правног факултета у Београду, члан Српске академије наука и уметности. Од 1945. учествовао је у писању југословенских устава и закона и био један од главних уредника "Архива за правне и друштвене науке". Дела: "Државно уређење ФНРЈ", "Народни одбори", "Уставно право СФРЈ", "Основна питања федералне државе", "Ново уставно право".

1990 - У Пољској је прве слободне изборе за председника добио бивши вођа синдиката "Солидарност" Лех Валенса.

1991 - Лорд Питер Карингтон у договору са председницима свих шест југословенских република одлучио је да се Хашка конференција ("Конференција о Југославији") - настави, пошто је претходно Арбитражна комисија, којом је руководио француски правник Робер Бадентер, оценила је "да је Југославија земља у нестајању".

1992 - Светска фудбалска федерација приклонила се санкцијама против СРЈ и обавестила Фудбалски савез Југославије да репрезентација СРЈ неће моћи да учествује у квалификацијама за светско првенство у САД 1994.

1994 - Партија "Шин фејн", политичко крило терористичке Ирске републиканске армије, први пут је после више од 70 година отпочела мировне разговоре с британском владом.

1996 - УН су одобриле примену дуго одлаганог споразума са Ираком о продаји ограничених количина нафте за храну, чиме се Ирак вратио на светско тржиште нафте први пут од инвазије на Кувајт 1990.

1998 - Министар унутрашњих послова Велике Британије Џек Стро прогласио је британске судске власти надлежним у погледу захтева Шпаније за изручење бившег чилеанског диктатора Аугуста Пиночеа, а влада Чилеа је одбацила ту одлуку и опозвала свог амбасадора из Лондона.

2005 - Један од главних симбола и атракција Лондона - црвени двоспратни аутобус "рутмастер", са стајаћом платформом и кондуктером, познатији као "Даблдекер", кренуо је са станице "Марбл Арч" на своју последњу вожњу на редовној линији број 159 и заувек отишао у прошлост.

2006 - У пожару у диспанзеру за одвикавање од наркотика, у јужном делу Москве, погинуле су 43 пацијенткиње и две медицинске сестре. По броју жртава то је најтрагичнији пожар у главном граду Русије током претходне три деценије. Пожари су, уз саобраћајне несреће, на првом месту у Русији као узрок погибија. Спасилачке екипе успеле су да из осмоспратнице захваћене пожаром евакуишу 214 особа.

2017 - Тим научника Инжењерског факултета Универзитета Илиноис, пола века након настанка прве теорије о ексцитонијуму, успео је да пронађе доказе о постојању овог облика материје, обелоданио је Дејли мејл. Ексцитонијум сачињавају честице ексцитони, које се састоје од одбеглих електрона и празнине коју они остављају за собом. Откриће би требало да разјасни битна питања из домена квантне физике.

(Танјуг)